

Pamięci Jana Dunina-Borkowskiego

Grażyna Gregorczyk, Elżbieta Kawecka
Centrum Technologii Nauczania OEliZK w Warszawie

Od Redakcji:

Poniższy artykuł jest skrótem obszernego omówienia działalności dra inż. Dunina-Borkowskiego zamieszczonego w „Meritum” nr 1 (5) 2007 (Mazowiecki Kwartalnik Edukacyjny).

Jan Dunin-Borkowski, fizyk, był doktorem nauk technicznych. [...] Od wielu lat zajmował się wykorzystaniem komputerów w nauczaniu fizyki i innych przedmiotów przyrodniczych. [...] Był znakomitym dydaktykiem fizyki, specjalistą i pionierem we wprowadzaniu pomiarów wspomaganym komputerowo i modelowania w polskim szkolnictwie. Chętnie dzielił się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Przeszedł całą długą drogę zawodową, aby zostać w końcu nauczycielem nauczycieli. Początkowo pracował jako nauczyciel akademicki w Katedrze, a następnie Instytucie Fizyki Politechniki Warszawskiej, prowadząc wykłady i ćwiczenia równoległe z pracą badawczą w dziedzinie optyki fizycznej.

Stopniowo jego zainteresowania zaczęły się coraz bardziej przesuwać na zagadnienia związane z nauczaniem fizyki, która była jego ukochaną dziedziną. [...] Pod koniec lat sześćdziesiątych brał udział w opracowywaniu telewizyjnego kursu fizyki w ramach Politechniki Telewizyjnej, a następnie prowadził telewizyjne lekcje fizyki dla szkoły podstawowej. [...]

Przez 15 lat prowadził eksperymentalne lekcje fizyki w klasach uniwersyteckich XIV Liceum w Warszawie. W szkole tej zorganizował nowoczesną pracownię fizyki, w której oprócz zajęć szkolnych prowadzone były zajęcia szkoleniowe dla nauczycieli. W tym czasie dokonał szeregu opracowań metodycznych oraz projektów doświadczeń i przyrządów. [...]

Przez szereg lat, do 1997 roku, pracował w Zakładzie Dydaktyki Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Prowadził różnego typu zajęcia z dydaktyki fizyki: wykłady, ćwiczenia, seminarium magisterskie, zajęcia laboratoryjne. Był promotorem kilkunastu dyplomowych prac magisterskich. Brał aktywny udział w pracach Międzynarodowej Grupy Badawczej Dydaktyki Fizyki (GIREP). [...]

W 1991 r. zorganizował w ramach Społecznego Towarzystwa Oświatowego Centrum Technologii Nauczania. Miała to być placówka doskonalenia nauczycieli, prowadząca szkolenie metodyków (nauczycieli-nauczycieli) w dziedzinie nowych technik i metod nauczania w ramach Systemu Szkolenia Kaskadowego. Problematyka szkoleń a także prac studyjnych dotyczyła przede wszystkim

Modelowania, Mikrokomputerowo Wspomaganego Laboratorium, Telematyki i Multimediiów.

Dzięki kontaktom i współpracy naukowo-dydaktycznej z czołowymi ośrodkami w kraju i zagranicą, wykłady i seminaria prowadzili tak wybitni specjaliści, jak Jon Ogborn, Robert Taylor, Dean Zollman, Alain Bron, Ton Ellermeijer. Największym wydarzeniem było seminarium z udziałem laureata Nagrody Nobla, profesora Kennetha Wilsona.

Był kierownikiem powołanego przez Polskie Towarzystwo Fizyczne *Forum Edukacyjnego* – grupy roboczej zajmującej się reformą nauczania fizyki w szkołach. Został zaproszony do uczestnictwa w Komitecie Wykonawczym *Educational Division* Europejskiego Towarzystwa Fizycznego.

Jest autorem ponad 60 prac własnych z dziedziny dydaktyki, opublikowanych w wydawnictwach książkowych, czasopiśmie i materiałach konferencyjnych. Przetłumaczył z języka angielskiego źródłową książkę UNESCO *Teaching school physics*, wydaną przez PWN pod tytułem *Nauczanie fizyki*.

Za osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej i naukowo-badawczej otrzymał Nagrodę Ministra Oświaty i Wychowania, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Nagrodę I stopnia Kuratora Oświaty i Wychowania w Warszawie. Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Przez ostatnich kilkanaście lat kierował Centrum Technologii Nauczania – grupą nauczycieli konsultantów Ośrodka Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie, którzy zajmują się szkoleniem nauczycieli przedmiotów przyrodniczych w stosowaniu technologii informacyjnej w nauczaniu.

Jego zaangażowanie, profesjonalizm i liczne kontakty z zagranicznymi placówkami naukowymi spowodowały, że Ośrodek stał się koordynatorem międzynarodowego projektu ITforUS „Information Technology for Understanding Science” – Technologia Informacyjna dla lepszego zrozumienia przedmiotów przyrodniczych. Projekt ten jest realizowany w ramach programu Socrates Comenius Akcja 2.1 (Szkolenie kadry edukacyjnej) od stycznia 2005 roku do chwili obecnej.

Jan Dunin-Borkowski do końca dbał o perfekcyjną realizację wszystkich zadań wykonywanych w ramach projektu, był bardzo ceniony przez partnerów zagranicznych i naszych nauczycieli. Nigdy nie opuszczało Go poczucie humoru, lubił prowadzić zajęcia i często urozmaicał je dowcipnymi przerywnikami. Straciliśmy wspańiałego Kolegę, nauczyciela i naukowca.

Jeden z uczestników projektu ITforUS, dr Laurence Rogers z Uniwersytetu w Leicester tak napisał:

„Zgasł jasny płomień światowej dydaktyki fizyki. Uważam za wielki honor, że znałem go i pracowałem z nim. Nie jest możliwe wypowiedzieć, jak wspańiałe jest jego dziedzictwo, jego prawość, przyjaźń i człowieczeństwo, podarowane innym. Doprawdy trudno jest w tym momencie odegnąć smutek, wynikający z przeświadczenia, że utraciliśmy Go na zawsze.”